

Nr 1491

Av fru Nilsson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 143, angående reviderade tim- och kursplaner för de tvååriga ekonomiska, sociala och tekniska linjerna i gymnasieskolan.

(Lika lydande med motion nr 1277 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 143 framläggs förslag angående revidering av tim- och kursplaner för de tvååriga ekonomiska, sociala och tekniska linjerna i gymnasieskolan. Det grundläggande i förslaget är att grendelningen på den sociala och den ekonomiska linjen upphör liksom grendelningen på den tekniska linjens byggtekniska gren. Vidare föreslås ett system med obligatoriskt tillval på den ekonomiska och på den sociala linjen. Förändringarna syftar dessutom till att göra utbildningen mera yrkesinriktad.

Förslaget berör sålunda den del av gymnasieskolan vilken hittills benämnts fackskolan. Den nuvarande organisationen ger relativt många valmöjligheter. Många av dem har inte utnyttjats i någon större utsträckning, enligt de i propositionen redovisade undersökningar som skolöverstyrelsen gjort. På somliga håll har det ej heller gått att tillhandahålla alla de alternativ som en fullt utbyggd fackskola enligt gällande ordning skall innehålla. Den nu föreslagna revideringen — innebärande en förenklad studieorganisation — skulle underlätta skolplaneringen, särskilt vid mindre gymnasier. Vi vill understryka värdet av detta, och vi vill också framhålla vikten av att de möjligheter som denna revidering allmänt sett ger att göra skolenheterna mindre.

I fråga om propositionens förslag till förändringar i enskilda ämnen delar vi inte uppfattningen att enhetlig kurs i matematik bör införas. Även i fortsättningen bör allmän och särskild kurs erbjudas i detta ämne. Det främsta skälet för skolöverstyrelsen att föreslå denna förändring är att den nuvarande ordningen lett till att elever med god fallenhet för matematik valt den allmänna kursen i betygsspekulerande syfte. Vi är medvetna om att systemet med kurser av olika svårighetsgrad kan få sådana följder, eftersom det vid betygssättningen inte tas hänsyn till skillnaderna de olika kurserna emellan. Det blir därför lättare att erhålla höga betyg, om man väljer allmän kurs.

Samma problem föreligger när det gäller språk, där också möjligheter att välja mellan allmän och särskild kurs föreligger. I det avseendet föreslås inte någon ändring. För att syftet med systemet med två olika kurser skall nås är det dock enligt vår mening nödvändigt att betygen sätts så att det blir mera »lönande» att välja

särskild kurs. Betygsättningen måste därför ske med hänsyn till att kurserna har olika svårighetsgrad.

Länsskolnämnden i Göteborgs och Bohus län samt lärarhögskolorna i Göteborg, Stockholm, Umeå och Uppsala har i sina remissvar på skolöverstyrelsens förslag framhållit att det från lärarutbildningssynpunkt är en nackdel att eleverna på den sociala och på den ekonomiska linjen måste välja mellan teckning och musik. För klasslärarutbildning krävs nämligen kunskaper i båda ämnena. Det finns anledning räkna med att de nämnda tvååriga linjerna i gymnasieskolan i betydande utsträckning kommer att vara grundutbildning för klasslärarna, och det är då otillfredsställande att eleverna saknar gymnasieutbildning antingen i teckning eller musik. Vi finner det angeläget att denna brist undanröjs.

Skolöverstyrelsen har föreslagit att delar av ämnet socialkunskap skall vara obligatoriska för samtliga elever på den sociala linjen. Detta skulle ske genom att ett nytt ämne med beteckningen social- och familjekunskap förs in på läroplanen. Ämnet skulle bestå av de centrala momenten i de tidigare ämnena socialkunskap och familjekunskap samt av vissa delar av ämnet samhällskunskap. Departementschefen ansluter sig till kravet på att ämnet familjekunskap skall ingå i ämnet socialkunskap men finner inte skäl föreligga för att ändra benämningen.

Vi finner det angeläget att familjekunskapen ges en starkare ställning på schemat och att detta markeras genom att den av skolöverstyrelsen föreslagna benämningen social- och familjekunskap införs. Undervisningen måste utgå från det förhållandet att familjen utgör en hörnsten i det svenska samhället och syfta till att lära eleverna att familjemedlemmarna måste känna ansvar för varandra.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte vid sin behandling av proposition nr 143 besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala

I. dels att systemet med särskild och allmän kurs i matematik må bibehållas, dels att vid betygsättningen hänsyn tas till att kurser av olika svårighetsgrad erbjuds, i enlighet med vad som anförts i motionen;

II. att vid utarbetande av läroplan beaktas att elever, som avser att genomgå klasslärarutbildning, är beroende av kunskaper i både teckning och musik;

III. att på den sociala linjen familjekunskapen ges vidgat utrymme och samordnas med socialkunskapen samt att ämnet får beteckningen social- och familjekunskap.

Stockholm den 27 oktober 1970

Anna-Lisa Nilsson (cp)

Lennart Mattsson (cp)

Sven Johansson (cp)

i Skärstad